

Тертишна Лілія Сергіївна,
здобувач кафедри господарського права,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Україна, м. Харків
e-mail: liliter3006@ukr.net
ORCID 0000-0002-0226-4275

doi: 10.21564/2414–990x.137.102007
УДК 346.22

ГОСПОДАРСЬКО – ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Досліджено суб'єкти державної регіональної політики, які у механізмі її реалізації використовують організаційно-господарські повноваження. Визначено, що такими повноваженнями наділені органи державної влади та місцевого самоврядування, які застосовують як основні, так і спеціальні засоби регулювання у відповідності до державної регіональної політики. Встановлено, що використання спеціальних господарсько-правових засобів потребує детального вивчення їх особливостей, обсягу закріплення на законодавчому рівні та створення ефективних механізмів реалізації.

Ключові слова: державна регіональна політика; суб'єкти організаційно-господарських повноважень; господарсько-правові засоби; державно-приватне партнерство; державна програма регіонального розвитку.

Тертышна Л. С., соискатель кафедры хозяйственного права, Национальный юридический университет имени Ярослава Мудрого, Украина, г. Харьков.
e-mail: liliter3006@ukr.net ; ORCID 0000-0002-0226-4275

Хозяйственно-правовой механизм реализации государственной региональной политики

Исследованы субъекты государственной региональной политики, которые в механизме ее реализации используют организационно-хозяйственные полномочия. Определено, что такими полномочиями наделены органы государственной власти и местного самоуправления, которые используют как основные, так и специальные средства регулирования в соответствии с государственной региональной политикой. Установлено, что использование специальных хозяйственно-правовых средств требует детального изучения их особенностей, объема закрепления на законодательном уровне и создания эффективных механизмов реализации.

Ключевые слова: государственная региональная политика; субъекты организационно-хозяйственных полномочий; хозяйственно-правовые средства; государственно-частное партнерство; государственная программа регионального развития.

Вступ. У період швидких та непростих змін, які сьогодні відбуваються в усіх сферах суспільного життя не лише нашої країни, а й усього світу, виникає

потреба у розробленні єдиної стратегії, яка б мала комплексний характер у вирішенні соціальних, економічних, політичних, екологічних проблем. Такою «єдиною стратегією» виступає державна регіональна політика, оскільки саме вона спрямована на створення умов для динамічного й збалансованого соціально-економічного розвитку України та її регіонів, підвищення рівня життя кожного громадянина незалежно від місця його проживання.

Під державною регіональною політикою розглядають єдиний механізм, який у своєму функціонуванні використовує та консолідує абсолютно різні, на перший погляд, види та напрямки політик, дія яких спрямована на спільний для них усіх об'єкт – регіон та його економічний розвиток. Ефективність і результативність такої дії безпосередньо залежить від того комплексу інструментів, які у своєму арсеналі використовує кожен з напрямків державної регіональної політики. У зв'язку з тим, що базовим напрямом державної регіональної політики є економічна політика, постає потреба у визначенні засобів, за допомогою яких вона досягає поставлених перед нею пріоритетних цілей та суб'єктів, які використовують засоби її реалізації.

Аналіз літературних даних і постановка задачі дослідження. Питанням, які розглядаються у статті, приділяється чимало уваги у наукових працях вітчизняних та зарубіжних фахівців у галузі державного будівництва та місцевого самоврядування, таких як: Е. Алаєв (E. Alaiev), З. Варналій (Z. Varnalii), М. Долішній (M. Dolishnii), В. Поповкін (V. Popovkin), С. Романюк (S. Romaniuk) та ін. Однак не вичерпно досліджені питання державної регіональної політики з точки зору господарського права, зокрема які саме суб'єкти реалізації такої політики наділені організаційно-господарськими повноваженнями та якими господарсько-правовими засоби вони керуються у своїй діяльності.

Основна **мета і завдання статті** – визначення господарсько-правової складової у механізмі реалізації державної регіональної політики через виокремлення її суб'єктного складу та засобів реалізації такої політики у господарській діяльності.

Виклад основного матеріалу. Державна регіональна політика – це складова внутрішньої політики держави. Такий напрямок реалізації державної регіональної політики передбачає визначення кола повноважень органів, що реалізують таку політику, та засоби, які вони використовують для забезпечення політичного, економічного, соціального розвитку регіону. При цьому як сама державна регіональна політика, так і засоби її реалізації повинні сприяти зростанню розвитку регіону в цілому, здійснювати оптимізацію розміщення продуктивних сил за регіонами та вирівнювати умови господарювання і рівень життя людини.

В умовах теперішнього державного розвитку регіон виступає не лише об'єктом, а й активним суб'єктом реалізації державної регіональної політики. У зв'язку з цим виникає необхідність у збалансуванні двох тенденцій, які протягом тривалого часу існують в нашій країні – збереження існуючого впливу

державного регулювання, централізація та прагнення регіонів до самостійності, децентралізація. Їх виникнення пов'язане з тим, що з одного боку, економічний розвиток територій потребує цілеспрямованих дій з боку держави, а з іншого, – все більша частина економічних рішень переходить до компетенції самих регіонів, які визначають структурні зміни на мікрорівні. Таким чином, можна зробити висновок, що регіон завдячує тим, що він перестав бути виключно об'єктом реалізації державної регіональної політики і став суб'єктом такої політики, саме діяльності органів місцевого самоврядування на регіональному рівні.

Абсолютно кожна територія нашої країни, яка представлена на законодавчому рівні у вигляді регіону, макрорегіону, мікрорегіону, є унікальною і неповторною завдяки структурній неоднорідності простору, а тому будь-яку діяльність на ній, зокрема й господарську, необхідно здійснювати з урахуванням комплексу інтересів та особливостей кожної з них. Саме визначення органів та засобів, за допомогою яких вони реалізують державну регіональну політику, дозволить визначити шляхи досягнення компромісу між різними інтересами, що існують на кожній окремо взятій території.

Як зазначалося раніше, об'єктом державної регіональної політики є територія держави, яка представлена у вигляді регіону, макрорегіону у складі декількох регіонів чи їх частин, мікрорегіону, а також інших територіальних утворень, які характеризуються специфічністю, цілісністю та спільним розвитком і визначені законодавством для досягнення особливих цілей розвитку територій. Саме на них спрямована дія всіх видів і напрямків політик держави, які об'єднує в собі державна регіональна політика, реалізацію якої здійснюють суб'єкти державної регіональної політики.

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про засади державної регіональної політики» суб'єктами державної регіональної політики є Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Рада Міністрів Автономної Республіки Крим, центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи. Однак аналіз Розділу III Закону дає підстави говорити про дещо інший перелік органів, які наділені повноваженнями у формуванні та забезпеченні державної регіональної політики. Таким чином, можна дійти висновку, що далеко не всі органи, будучи суб'єктами державної регіональної політики, наділені повноваженнями щодо її забезпечення та реалізації.

Головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної регіональної політики, зараз є Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України. До його повноважень належить проведення в установленому порядку моніторингу соціально-економічних та інших показників розвитку регіонів, районів і міст обласного, республіканського в Автономній Республіці Крим значення; формування переліку показників, за якими проводиться моніторинг розвитку територій і визнання їх депресивними; розроблення за участю інших центральних органів виконавчої влади, відповідних місцевих органів

виконавчої влади та органів місцевого самоврядування програм подолання депресивності територій і проведення моніторингу їх виконання; забезпечення розроблення, затвердження, перевірки, перегляду, внесення змін, скасування стандартів у сфері житлово-комунального господарства, стандартів з питань житлової політики, а також національних стандартів і кодексів усталеної практики; здійснення організаційного забезпечення з питань державної підтримки будівництва (придбання) доступного житла, формування житлового фонду соціального призначення, кредитування індивідуальних сільських забудовників; подання пропозицій щодо порядку формування цін (тарифів) на житлово-комунальні послуги, які підлягають регулюванню [1]. Таким чином, у зазначеній частині компетенції Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України його необхідно визнати суб'єктом організаційно-господарських повноважень.

Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України є єдиним органом, який на загальнонаціональному рівні визначає єдині засади державної регіональної політики, якими в подальшому будуть користуватися ті органи, які безпосередньо на місцях реалізують визначені ним напрямки.

Завдання держави в регулюванні державної регіональної політики не обмежується виключно реагуванням на давно відомі проблеми та потреби кожної окремо взятої території, вона повинна швидко й адекватно реагувати на будь-які зміни. Так, виникнення у нашій країні гібридних відносин з сусідньою державою призвело до створення Міністерства з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, яке є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику з питань Автономної Республіки Крим і міста Севастополя та окремих територій Донецької та Луганської областей, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Ураховуючи складну ситуацію на зазначених територіях, на новостворене міністерство покладено завдання з реалізації державної регіональної політики, зокрема – здійснення стратегічного планування щодо економічного відновлення й розбудови миру на територіях, які зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту та/або тимчасової окупації; здійснення як державний замовник загального керівництва і контролю за розробленням державних цільових програм та виконанням визначених в них заходів і завдань; здійснення заходів і завдання, спрямованих на виконання державних і регіональних програм соціально-економічного та культурного розвитку тощо [2].

З наведеного вбачається, що державна регіональна політика має виконувати покладені на неї завдання не лише в умовах спокою та стабільності в країні, а й в умовах, коли лише миттєва реакція держави на нові обставини може забезпечити вихід із непростой ситуації з мінімальними втратами. Тому ефективна реалізація державної регіональної політики навіть у такі складні та непрості часи потребує розроблення механізму, який дозволить не лише якнайшвидше

повернути території, на яких органи державної влади тимчасово не виконують свої повноваження, і їх населення до єдиного конституційного простору України, а й відновити господарську діяльність регіону, тим самим забезпечивши йому економічний потенціал.

Під державною регіональною політикою ми розуміємо складову політики держави, спрямовану на організацію її території в економічному, соціальному, гуманітарному, екологічному, політичному аспекті. Серед усіх видів та напрямків політик, які забезпечують досягнення поставлених перед державною регіональною політикою завдань, ключова роль належить саме економічній політиці держави, яку реалізують усі державні органи на усіх рівнях.

Якщо на національному рівні за формування теоретичного і законодавчого підґрунтя впровадження державної регіональної політики відповідає Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, то на регіональному саме місцеві органи державної влади та місцевого самоврядування вирішують економічні, соціальні, політичні проблеми шляхом практичної реалізації напрямків такої політики. Адже кожен регіон має свої соціально-економічні, природно-кліматичні, ресурсні, демографічні та інші особливості, а тому кожен з них потребує власних засобів вирішення поточних і перспективних проблем, які мають змогу реалізовувати лише відповідні органи державної влади на місцях.

Напрямки і форми участі цих органів у сфері господарювання набули закріплення у II розділі Господарського кодексу України. Так, ст. 8 визначила, що органи державної влади та місцевого самоврядування не є суб'єктами господарювання, проте вони мають господарську компетенцію, для реалізації якої наділені організаційно-господарськими повноваженнями – сукупністю прав і обов'язків, якими вони делегуються, з управління господарською діяльністю та/або її регулювання, складовою якої є контроль [3, с. 195].

Завдяки наявності таких організаційно-господарських повноважень, з метою реалізації економічної політики держави, виконання цільових економічних програм, програм соціального розвитку органи державної влади та місцевого самоврядування мають можливість застосовувати різноманітні засоби і механізми регулювання господарської діяльності.

Слід зазначити, що методологічну основу для законотворчого моделювання конфігурації правового становища та порядку діяльності будь-яких органів державної влади і місцевого самоврядування складають, у першу чергу, положення Конституції України. Так, у ст. 19 Конституції України закріплено своєрідну тріаду у вигляді «на підставі», «у межах повноважень», «у спосіб», яку необхідно застосовувати у системній єдності, що дозволить підвищити ефективність законодавчого регулювання саме в контексті створення більш високих стандартів законності в діяльності всіх органів, які здійснюють реалізацію державної регіональної політики.

Варто підкреслити, що між цими трьома ключовими елементами існує широке коло системоутворюючих внутрішніх зв'язків, що і забезпечують ефек-

тивність названої конструкції. Так, логічно взаємообумовлений зв'язок має обов'язково бути встановлено між функціями, завданнями та повноваженнями, а також, наприклад, між юридичними фактами-підставами, повноваженнями та способами їх застосування [4, с. 96].

Якщо ст. 19 Конституції закріпила загальні положення поняття компетенції для всіх органів влади, то необхідно зазначити про існування базової господарської компетенції у сфері державної регіональної політики держави. Остання є законодавчою реалізацією з урахуванням її розподілу між органами державної влади і місцевого самоврядування по вертикалі та за спеціалізацією і механізмом її реалізації.

Наявність серед багатьох інших видів державної політики саме державної регіональної політики, органів, які її реалізують завдяки наявній у них компетенції, а також набору засобів її реалізації, передбачає їх системне функціонування та взаємодію одне з одним. Застосування зазначеної методології визначення компетенції органів державної влади створює окремий напрямок наукового дослідження господарської компетенції цих міністерств як суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

Під засобами державного регулювання господарської діяльності розуміється сукупність способів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання. Законодавцем у ст. 12 Господарського кодексу України визначені основні засоби державного регулювання господарської діяльності: державне замовлення; ліцензування, патентування і квотування; технічне регулювання; застосування нормативів та лімітів; регулювання цін і тарифів; надання інвестиційних, податкових та інших пільг; надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Ураховуючи той факт, що далеко не всі засоби державного регулювання за своєю природою належать до державної регіональної політики, виникає необхідність у чіткому відмежуванні тих засобів, які сприяють реалізації такої політики від їх загального переліку, визначеного Господарським кодексом України. На думку Щербини В. С., з урахуванням характеру засобів їх можна поділити на три групи: економіко-правові засоби, організаційно-правові засоби та юридичні (правові) засоби [5, с. 38]. Серед усіх названих груп саме завдяки економіко-правовим засобам здійснюється найбільший вплив на розвиток державної регіональної політики, якими є: державне замовлення; державні закупівлі, регулювання цін і тарифів; надання інвестиційних, податкових та інших пільг; надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій. Таким чином, лише названі засоби державного регулювання мають безпосереднє відношення до регулювання та впливу на державну регіональну політику.

Слід зазначити, що у ст. 12 Господарського кодексу України наведений перелік саме основних засобів державного регулювання господарської діяльності, що свідчить про можливість його розширення шляхом закріплення в нормативно-правових актах інших засобів державного регулювання. Такими додатковими засобами можуть стати окремі бюджетні програми розвитку регіону;

сприяння залученню зовнішніх і внутрішніх інвестицій; кредитно-гарантійні механізми підтримки суб'єктів підприємництва; реалізація державних і регіональних програм з розвитку промисловості, транспорту, освіти; стимулювання інноваційного розвитку підприємництва; державна підтримка транскордонного співробітництва тощо.

Оскільки реалізація державної регіональної політики визначається системою заходів правового, економічного, фінансового, інформаційного та іншого характеру, вони реалізуються у сферах фінансово-економічного забезпечення, підвищення конкурентоспроможності територій та сприяння інноваційному розвитку, інституційного забезпечення, інтеграції регіонів і державно-приватного партнерства.

Стаття 12 Господарського кодексу України закріпила не лише основні засоби державного регулювання господарської діяльності, а й те, що останній є основним нормативно-правовим актом з питань державного регулювання господарської діяльності. Таким чином, не виключається можливість застосування поряд із основним законодавством, що регулює господарську діяльність, спеціального, до якого законодавець відносить інші законодавчі акти, а також програми економічного і соціального розвитку [6, с. 31].

Одним із таких нормативно-правових актів, який визначив ще один засіб впливу на господарську діяльність, є Закон України «Про державно-приватне партнерство». Мета державно-приватного партнерства полягає у задоволенні суспільних потреб завдяки поєднанню у ньому спільної діяльності державних органів влади і приватного сектора. На відміну від інших традиційних відносин у сфері господарювання, воно має свої власні базові моделі фінансування і методи управління.

Державно-приватне партнерство повністю відрізняється від засобів, визначених Господарським кодексом, оскільки останні реалізуються в односторонньому порядку виключно державою, яка є монополістом, адже жоден інший суб'єкт господарської діяльності не в змозі здійснити державне замовлення, надати інвестиційні, податкові пільги тощо. Тоді як державно-приватне партнерство можливе лише у співпраці держави з її приватними партнерами, а тому можна зробити висновок про те, що, по-перше, виникають інші суб'єкти визначення й реалізації засобів регулювання господарської діяльності, по-друге – сфера, яку вони регулюють, охоплює абсолютно інше коло господарських правовідносин, ніж визначені у II розділі Господарського кодексу України.

Державно-приватне партнерство як засіб регулювання господарської діяльності є більш ефективним у тому разі, коли приватний сектор здійснює проектне фінансування, створює і модернізує інфраструктурні об'єкти, що традиційно керувалися і знаходилися у власності держави [7, с. 156]. Це пов'язано з тим, що у держави не завжди є достатня кількість фінансово-матеріального забезпечення, інноваційних та сучасних ресурсів, а інколи й просто можливостей для того, аби покращувати умови здійснення господарської діяльності. Однак в епоху технологічного розквіту такі можливості здебільшого має приватний

сектор, який у Законі України «Про державно-приватне партнерство» визначений як приватні партнери.

У зв'язку з тим, що державно-приватне партнерство є засобом регулювання господарської діяльності, який у своєму механізмі реалізації може використовувати державна регіональна політика, виникає потреба у доповненні ст. 4 Закону України «Про засади державної регіональної політики» суб'єктивним складом. Стаття 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство» визначила, що сторонами у такому співробітництві є державні партнери та приватні партнери, якими є юридичні особи, крім державних та комунальних підприємств або фізичні особи. Незважаючи на те, що такі приватні партнери також беруть участь у господарській діяльності, їх не віднесено до суб'єктів реалізації державної регіональної політики. Проте варто підкреслити, що державно-приватне партнерство це не лише засіб реалізації державної регіональної політики, а й комплексний механізм.

Не втрачає своєї актуальності і питання про повернення до реального застосування спеціальних режимів господарювання в межах спеціальних економічних зон, територій з пріоритетним розвитком та в умовах надзвичайного стану, екологічної ситуації або в умовах воєнного стану [8, с. 74].

Оскільки такі спеціальні режими господарської діяльності запроваджуються в чітко визначених територіальних межах і знаходяться на території певного регіону, виникає необхідність у їх врахуванні під час розроблення напрямів реалізації державної регіональної політики на таких територіях. Наявність у регіоні таких спеціальних об'єктів, які потребують наявності відмінного від інших механізмів функціонування, спричиняє необхідність розроблення у державній регіональній політиці і особливих господарсько-правових засобів. Регіон, будучи об'єктом державної регіональної політики, отримує комплексне регулювання абсолютно усіх наявних у ньому відносин, а тому відсутність у такій політиці урегульованого питання спеціальних режимів є свідченням її неповноти і може призвести до недосягнення поставлених перед нею завдань у конкретно взятому регіоні.

Крайнім проявом державної регіональної політики є введення надзвичайного або воєнного стану в Україні або на окремі її місцевості. Оголошення таких станів є небезпечним не лише для життя і здоров'я громадян, територіальної цілісності країни, а і для господарської діяльності, від якої залежить економічна ситуація в країні. У Господарському кодексі України передбачено порядок здійснення господарської діяльності у таких ситуаціях, однак він носить загальний і декларативний характер через наявність бланкетних норм, які містять у собі лише обмеження та заборони, а не перелік конкретних заходів, які необхідно запроваджувати.

Уведення таких станів особливо потребує наявності чіткого, у тому числі господарсько-правового, інструментарію, який має застосовуватися до суб'єктів господарських відносин у разі виникнення подібних ситуацій. Брак розробленого переліку засобів, які необхідно використовувати у разі загострення такої

ситуації, може спричинити значні втрати внаслідок неефективного функціонування підприємств або й взагалі їх зупиненням.

Такий інструментарій необхідно систематизувати в межах відповідного законодавства, в тому числі у Законі України «Про засади державної регіональної політики», в якому має бути визначено суб'єктний склад у вивченні та запровадженні названих та інших засобів реалізації державної регіональної політики. Кожен з них, незважаючи на ступінь їх господарсько-правової врегульованості, необхідно адаптувати в контексті регулювання відносин, пов'язаних з реалізацією саме державної регіональної політики.

Висновки. 1. Суб'єктами реалізації державної регіональної політики є органи державної влади та місцевого самоврядування. Їхня особливість полягає у тому, що вони, не будучи суб'єктами господарської діяльності, наділені організаційно-господарськими повноваженнями, за допомогою яких і виконують завдання, поставлені державною регіональною політикою.

2. Нині у системі органів виконавчої влади, які опікуються державною регіональною політикою, існує два органи – Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, яке є загальним органом, та Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України, яке виступає спеціалізованим органом. Аналіз їхніх компетенційних навантажень дозволяє кваліфікувати їх як суб'єктів організаційно-господарських повноважень.

3. Перелік засобів державного впливу на господарську діяльність, що їх використовують такі суб'єкти для реалізації державної регіональної політики, визначені ст. 12 Господарського кодексу України. Однак існують і спеціальні засоби, такі як державно-приватне партнерство тощо.

4. Державно-приватне партнерство і спеціальні режими господарювання є основними інструментальними ресурсами реалізації державної регіональної політики. Тож варто більш детально вивчити ефективність їх впливу на господарську діяльність.

Список літератури:

1. Положення про Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 р. № 197. Дата оновлення: 05.05.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-п> (дата звернення: 11.05.2017).

2. Положення про Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України: Постанова Кабінету Міністрів України від 08.06.2016 р. № 376. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-п> (дата звернення: 11.05.2017).

3. Задихайло Д. В., Пашков В. М., Бойчук Р. П. Господарське право: підручник / за заг. ред. Д. В. Задихайла, В. М. Пашкова. Харків: Право, 2012. 696 с.

4. Задихайло Д. Д. Кабінет Міністрів України як суб'єкт економічної системи: конституційно-правові засади: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 192 с.

5. Щербина В. С. Господарське право: підручник. 6-те вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 640 с.

6. Тупчієнко Д. Л., Мостовенко С. В., Деледівка С. Г. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 688 с.

7. Вінник О. М. Проблеми використання корпоративної форми державно-приватного партнерства. *Юридична наука, практика і освіта: зб. наук. праць*. Луганськ: Вид-во СЛУ, 2010. 256 с.
8. Задихайло Д. Д. Уряд України та регіональна політика держави (конституційно-правові аспекти). *Вісник Академії правових наук України*. Харків, 2009. № 4 (59). С. 71–79.

References:

1. Polozhennya pro Ministerstvo rehionalnoho rozvytku, budivnytstva ta zhytlovo-komunalnoho hospodarstva Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 30.04.2014 r. № 197. Data onovlennya: 05.05.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/197-2014-p>.
2. Polozhennya pro Ministerstvo z pytan tymchasovo okupovanykh terytoriy ta vnutrishno peremishchenykh osib Ukrainy: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 08.06.2016 r. № 376. (2016). URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/376-2016-p>.
3. Zadykhaylo, D.V., Pashkov, V.M., Boychuk, R.P. (2012). *Hospodarske pravo: pidruchnyk*. D. V. Zadykhayla, V. M. Pashkova (Ed.). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
4. Zadykhaylo, D.D. (2013). *Kabinet Ministriv Ukrainy yak subyekt ekonomichnoyi systemy: konstytutsiyno-pravovi zasady*. Kharkiv: Yurayt [in Ukrainian].
5. Shcherbyna, V.S. (2013). *Hospodarske pravo: pidruchnyk*. Kyiv: Yurinkom Inter [in Ukrainian].
6. Tupchiyenko, D.L., Mostovenko, S.V., Deledyuka, S.H. (2015). *Naukovo-praktychnyy komentar Hospodarskoho kodeksu Ukrainy*. Kyiv: Tsentр uchbovoyi literatury [in Ukrainian].
7. Vinnyk, O.M. (2010). *Problemy vykorystannya korporatyvnoyi formy derzhavno-pryvatnoho partnerstva. Yurydychna nauka, praktyka i osvita: zbirnyk naukovykh prats*. Luhansk: Vyd-vo SNU [in Ukrainian].
8. Zadykhaylo, D.D. (2009). *Uryad Ukrainy ta rehionalna polityka derzhavy (konstytutsiyno-pravovi aspekty)*. *Visnyk akademiji pravovykh nauk Ukrainy*. Kharkiv, 4 (59), 71–79 [in Ukrainian].

Tertyshna L. S., Researcher of the Economic Law Department, Yaroslav Mudryi National Law University, Ukraine, Kharkiv.
e-mail: liliter3006@ukr.net ; ORCID 0000-0002-0226-4275

The economic and legal mechanism of realization of the state regional policy

The article is devoted to the analysis of legal subjects of the state regional policy, which in the mechanism of its implementation exercises organizational and economic powers. It is defined, that state and local authorities, that enforce basic and special regulation methods in accordance with the state regional policy, are vested with that sort of powers. The list of the state remedies to influence on economic activity, that subjects of organizational and economic powers use in order to implement the state regional policy, is defined in Article 12 of the Commercial Code of Ukraine. However, there are special remedies such as public-private partnership and special modes of management that should be defined as the basic resources of implementing of the state regional policy. The existence of such remedies requires a more detailed research of the effectiveness of their impact on economic activity and the possible necessity to supplement the subject composition of the state regional policy and expansion of organizational and economic powers of that sort of subjects.

Keywords: state regional policy, subjects of organizational and economic powers, economic and legal remedies, public-private partnership, state program of regional development.

Надійшла до редколегії 15.05.2017 р.